

09.06.2020

BASIN AÇIKLAMASI

SİYASİ REKABET VATANDAŞA HİZMETİ ENGELLEMELİ

Yerel yönetimler, hukuki düzen içinde oluşturulmuş anayasal kuruluşlardır.

Yerel yönetimlerin 21. yüzyılın dünyasında yetki alanları oldukça genişlemiş; yetki alanları eğitim, sosyal hizmetler, kültürel hizmetler, ulaşım, kamu sağlığı, yerel kalkınma, konut ihtiyacının karşılanması ve şehir planlama gibi çağdaş kamusal hizmetlerin tümüne yayılmıştır.

Özellikle Covid-19 pandemi sürecinde yerleşim yerlerinin esas alınarak hizmet sunumunun yerine getirilmesinin önemi daha anlaşılır hale gelmiştir.

Ülkemizde 2019 yılında gerçekleştirilen Mahalli İdareler seçimi sonucunda birçok büyükşehir belediyesinde başkanlık ile belediye meclisleri farklı partilerden olmuştur. Bu farklılık, iş birliği ve dayanışma getirmek yerine çatışma ile neticelenmiştir. Belediye meclisinde çoğunluğu elinde bulunduranların aldıkları kararlar ile belediye başkanlarının hizmetlerini engelledikleri şeklinde kuvvetli bir görüntü ortaya çıkmıştır.

Seçimlerden sonra belediye başkanlarının kendi kadrolarını kurmaları engellenmiş, belediyeye ait şirketlerin yönetim kurullarından önceki dönemin yöneticileri istifa etme konusunda direnç göstermiş, daha önce belediye başkanlarınca yapılan yönetim kurulu üyeleri atama yetkisi de zorlama ile belediye meclisine devredilmiş, belediyelerin borçlanma bütçelerinde kısıtlamaya gidilmiş, kamu bankaları belediyelere finansman sağlamak zorluklar çıkarmış, Covid-19 pandemi sürecinde belediyelerin bağış kampanyaları engellenmiş ve son olarak belediyelerin yatırım ödenekleri Cumhurbaşkanlığı kararına bağlanmıştır.

Belediyeler pandemi sürecinde giderlerinin artması ve gelirlerin azalmasına bağlı olarak bütçelerini denkleştirmede zor bir sürece girmişlerdir. Bu dönemde belediye meclisinde çoğunluğu elinde bulundurmanın verdiği güçle borçlanma yetkisinin düşürülmesi, belediyeleri zor duruma düşürmeyi ve etkisiz hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Yerel yönetimleri etkisizleştirmede son adım ise belediyelerin yatırım ödeneklerinin Cumhurbaşkanınca karara bağlanması olmuştur.

Hükûmetin atmış olduğu bu adımlar bir yandan katı bir merkezileşme doğurmakta iken, diğer yandan, muhalif belediyelerin çalışmasını engelleme çabası olarak değerlendirilmektedir. Belediyelerin daha fazla gelir kaynaklarına ihtiyaç duyduğu salgın döneminde böyle bir düzenlemenin yapılmasının doğal sonucu belediyeleri hizmetlerinin kilitlenmesi olacaktır.

Bu durum, Türkiye’de hükümetin her olan biteni kontrol etme düzeyinin ne ölçüde yükseldiğini, yetki, görev ve sorumlulukların alt birimler arasında paylaşılmasından giderek uzaklaşıldığına bir örnek oluşturmaktadır. Cumhurbaşkanının aynı zamanda AK Parti Genel Başkanı olması sebebiyle yatırım projelerine kaynak aktarımı konusunda vereceği kararlar her zaman tartışılacaktır. Bu durum diğer partiler tarafından bir ayrıcalık tanındığı yönünde görülmeye müsait olduğu gibi mağduriyetlerin oluşmasına da imkân tanımaktadır.

Hükümet tarafından tüm yerel yönetim birimleri politik ayırım yapılmaksızın kaynak aktarımı yapılmalı; bütçelerde oluşan giderlerin finansmanı sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, vatandaşa en yakın hizmet sunan birimler olan belediyeler, siyasi çatışmaların yaşandığı birimlerden ziyade Covid-19 pandemi sürecinin ortaya çıkardığı etkileri de göz önünde bulundurarak vatandaşların sorunlarının çözümü için etkili bir yönetim birimi olarak değerlendirilmelidir. Çatışmanın yerini, uzlaşma ve iş birliğinin aldığı bir sistemle vatandaşların sosyal ve ekonomik sorunlarını çözmeye odaklanmalıdır. Belediyeler, Türkiye’nin siyasi ikliminden kaynaklanan kısır çatışmaların merkezi olmaktan öte vatandaşların sorunlarına iş birliği, dayanışma, katılım, şeffaflık ve verimlilik prensipleriyle çözüm üreten yönetim birimleri olmalıdır.